

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Fyraårig satsning för stärkt krisberedskap i Västra Götaland

Delrapport juni 2017

Rapportnr: 2017:33
ISSN: 1403-168X
Diarienummer: 450-3079-2016

Omslagsillustration: Ida Brogren, Vres illustration och design
Foton: Länsstyrelsen i Västra Götalands län

Utgivare: Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Samhällsavdelningen, 403 40 Göteborg,
010-224 40 00, vastragotaland@lansstyrelsen.se, www.lansstyrelsen.se
Utgivningsår: Juni 2017

Länsstyrelsens fyraåriga satsning för stärkt krisberedskap i Västra Götaland finansieras av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB).

Rapporten finns som pdf på www.lansstyrelsen.se/vastragotaland under Publikationer/Rapporter

Tillsammans blir vi så mycket bättre

2015 inledde Länsstyrelsen en fyraårig satsning för att stärka och utveckla krisberedskapen i Västra Götaland. Satsningen gör vi tillsammans med er aktörer i länet.

Det är drygt ett år kvar tills vi knyter ihop säcken och vi kan konstatera att satsningen har burit frukt. Ett konkret exempel är att vi har utökat vår länsgemensamma resurspool VG Stab med rutinerade kommunikationsstrategier som kan stödja krisledningsstaben om de egna resurserna inte räcker till. Ett annat exempel är att kommuner och andra har utvecklat en mycket god förmåga att dela information och samverka med hjälp av Rakel och WIS. Mycket tack vare att vi har kunnat erbjuda regionala WIS- och Rakelutbildningar och att vi regelbundet övar på att använda systemen.

Vi har kommit en bra bit på vägen i arbetet med att ta fram ett processtöd för kommunernas arbete med risk- och sårbarhetsanalyser. I det arbetet har vi gott stöd från Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) och ett antal kommuner i länet.

Hösten 2016 antog vi en regional strategi för krissamverkan, med utgångspunkt i de gemensamma grunderna för samverkan och ledning. Nu ska strategin kompletteras med inriktningsdokument, planer och rutiner för de olika delarna av krisberedskapsarbetet. Några av dessa byggstenar finns redan på plats, till exempel vår regionala inriktning för kriskommunikationssamverkan. Andra byggstenar håller på att mejslas fram, bland annat gemensamma rutiner för informationsdelning och samlad lägesbild och för användning av tekniska stödsystem som Rakel och WIS.

Ambitionen är att vi om ganska precis ett år, i juni 2018, ska kunna presentera ett aktörsgemensamt ramverk som ger struktur och bidrar till att effektivisera det gemensamma arbetet före, under och efter en samhällsstörning. I det arbetet vill vi dra nytta av all den kunskap, klokskap och erfarenhet som finns samlad där ute i länet. För tillsammans blir vi så mycket bättre.

Om detta och mycket mer kan ni läsa i årets delrapport. Nytt för i år är att vi har inkluderat vårt arbete inom CBRNE, det vill säga frågor kopplade till hantering av farliga ämnen, i vår fyraåriga satsning. Ett område som blir allt mer aktuellt.

Ni är alltid välkomna att höra av er om ni har några frågor eller vill komma med inspel i det fortsatta arbetet.

7 juni 2017

Lisa Nordahl, säkerhetsdirektör

Bakgrund

2015 drog Länsstyrelsen igång en fyraårig satsning för att stärka och utveckla krisberedskapen i Västra Götaland, både lokalt och regionalt. Vi fokuserar särskilt på att stödja kommunerna i deras åtaganden enligt kommunöverenskommelsen. Satsningen finansieras av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB).

Utveckling tillsammans med länets aktörer

Tillsammans med berörda aktörer ska Länsstyrelsen utveckla strategier, riktlinjer och metoder som underlättar samverkan och samordning. Ett viktigt syfte är också att bidra till möten, diskussioner och samsyn över organisationsgränser, och att stärka de värdefulla nätverk som har byggts upp i länet.

Vår utgångspunkt är att en samsyn kring tillvägagångssätt, verktyg, metoder och begrepp underlättar samverkan och samordning. Detta gäller såväl i det förberedande och förebyggande arbetet som när en samhällsstörning väl har inträffat.

[Gemensamma grunder för samverkan och ledning vid samhällsstörningar](#) (MSB 2014) är en viktig grundbult i arbetet.

Satsningen genomförs 2015-2018, vilket hänger samman med den politiska mandatperioden. Under innevarande mandatperiod ska kommunerna uppdatera sina risk- och sårbarhetsanalyser, revidera rutiner och planer.

Sex utvecklingsprojekt

Vi har ringat in sex utvecklingsområden och utifrån dessa format projekt som vi driver inom ramen för den fyraåriga satsningen:

- Implementering av gemensamma grunder för samverkan och ledning
- Kriskommunikationssamverkan Västra Götaland
- Utvecklad förmåga till flexibel ledning, informationsdelning och samlad lägesbild
- Processtöd för framtidens risk- och sårbarhetsanalyser
- Regional utbildnings- och övningsinriktning
- CBRNE, hantering och samverkan kring farliga ämnen

[Läs mer om Länsstyrelsens fyraåriga satsning](#)

Redovisning av våra utvecklingsprojekt

Implementering av gemensamma grunder för samverkan och ledning

Om projektet

[Gemensamma grunder för samverkan och ledning vid samhällsstörningar](#) är ett koncept som har tagits fram av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) tillsammans med ett stort antal aktörer under 2014. Det ska bidra till en ökad förmåga att hantera samhällsstörningar i Sverige. Aktörer ska lättare kunna agera tillsammans och använda samhällets resurser effektivare. Gemensamma grunder består av nya förhållningssätt, det vill säga sätt att tänka och sätt att agera tillsammans.

Arbetet med att implementera konceptet hos regionala och lokala aktörer i länet fortsätter genom utbildningar, kunskapsseminarier och utveckling av förhållningssätt och arbetssätt för att åstadkomma aktörsgemensam inriktning och samordning.

Resultat och aktiviteter hösten 2016-våren 2017

Kunskapsseminarier och utbildningar

Utbildning i gemensamma grunder för samverkan och ledning sker i form av kunskapsseminarier som arrangeras av Länsstyrelsen. Seminarierna planeras gemensamt av representanter för lokala och regionala aktörer under Länsstyrelsens ledning.

Seminarierna är en till två dagar beroende på antalet aktörer. Innehållet är gemensamma grunder, föreläsningar, grupparbeten och praktiska exempel.

Deltagare vid kunskapsseminarium för GR-kommuner i december 2016.

Under hösten 2016 genomfördes fyra kunskapsseminarier och under våren 2017 tre kunskapsseminarier. Totalt deltog cirka 80 personer, framförallt från kommuner, räddningstjänster och delregionala aktörer i länet. Utöver seminarierna har det genomförts riktade utbildningstillfällen för länets aktörer, bland annat inför samverkansövningar i länet. Vidare har vi genomfört ett särskilt seminarium i gemensamma grunder för länets förstärkningsresurs VG Stab samt för en grupp Tjänstemän i beredskap (TiB) och kommunikatörer i en större kommun i länet.

Utveckling av aktörsgemensamt ramverk för samverkan vid samhällsstörningar

Länsstyrelsen beslutade under hösten 2016 om [Strategi för regional krissamverkan i Västra Götaland](#). Strategin redovisar de gemensamma fundamenten för hur samverkan och samordning ska ske före, under och efter en samhällsstörning och vid höjd beredskap. Till strategin utvecklas nu underliggande inriktningar och rutiner som beskriver hur samverkan sker inom ett visst ämnesområde.

Idén med arbetet är att omsätta MSB:s Gemensamma grunder för samverkan och ledning till praktiskt tillämpbart arbete som är gemensamt för aktörerna i Västra Götalands län.

Detta sker genom att vi utvecklar ett aktörsgemensamt ramverk för samverkan vid samhällsstörningar.

Syftet med det aktörsgemensamma ramverket är att:

- Öka kunskapen om varandras ansvar och roller vid kris
- Öka kunskapen om utgångspunkter, värderingar och principer för samverkan vid samhällsstörningar
- Öka kunskapen om planer, rutiner och former för samverkan vid samhällsstörningar

Aktörsgemensamt ramverk

Aktörsgemensamt ramverk är ett arbetsnamn på en beskrivning av hur olika planer och rutiner som arbetas fram förhåller sig till varandra.

Som en del i det aktörsgemensamma ramverket behöver vi utveckla förhållningssätt och arbetssätt för att åstadkomma aktörsgemensam inriktning och samordning.

Syftet med dessa förhållningssätt och arbetssätt är att:

- Öka samsynen kring behovet av aktörsgemensam inriktning och samordning vid samhällsstörningar.
- Utveckla tillämpningen av geografiskt områdesansvar på lokal och regional nivå i länets olika delar utifrån samtidighetsperspektiv och i förhållande till andra aktörers sektoriella ansvar.
- Skapa förutsättningar för att överbrygga aktörers geografiska ansvarsområden med utgångspunkt i samhällsstörningens utbredning och för att anpassa arbetssätt utifrån samhällsstörningens art.

Fokus i projektarbetet under hösten 2017 och våren 2018

Kunskapsseminarier och utbildningar

Under den här perioden kommer det att genomföras två seminarier för delregionala aktörer i länet och en till två seminarier mot bakgrund av erfarenheter från en ledningsträningsövning under våren 2017. Våren 2018 genomför vi ett till två seminarier internt för Länsstyrelsens medarbetare.

Utveckling av aktörsgemensamt ramverk för samverkan vid samhällsstörningar

Under hösten ska vi också genomföra workshops med länets aktörer för att förankra och utveckla förhållningssätt och arbetssätt för att åstadkomma aktörsgemensam inriktning och samordning. Den första versionen av detta ska presenteras i slutet av 2017, i samband med konferensen Krissamverkan Västra Götaland.

Delarna i det aktörsgemensamma ramverket ska vara klart i juni 2018.

Kontaktperson

Projektledare Leif Isberg, 010-224 45 08, leif.isberg@lansstyrelsen.se

Projektledare Anders Frelek, 010-224 45 09, anders.frelek@lansstyrelsen.se

Kriskommunikationssamverkan Västra Götaland

Om projektet

Hur kan vi samverka i kommunikationsarbetet vid större krishändelser i länet? För att besvara den frågan har Länsstyrelsen i samverkan med länets krisinformationsråd tagit fram en inriktning och ett antal rutiner för samverkan. [Inriktningsdokumentet](#) togs fram i dialog med kommunikationsansvariga vid länets kommuner, Västra Götalandsregionen och berörda myndigheter hösten 2014-våren 2015.

Utvecklingen av länets kriskommunikationssamverkan fortsätter genom Länsstyrelsens fyraåriga satsning för stärkt krisberedskap. I fortsättningsprojektet arbetar vi vidare med att förankra och öva inriktningen och stärka resurssamverkan och förmåga inom kriskommunikationsområdet. Länets krisinformationsråd är referensgrupp och arbetet sker i dialog med kommunikationsansvariga vid berörda aktörer i länet. Det övergripande målet är att allmänhet och media ska mötas av samordnade budskap från samhällets aktörer.

[Läs mer om kriskommunikationsprojektet.](#)

Resultat och aktiviteter hösten 2016-våren 2017

Kommunikationsstrategier i VG Stab har utbildats och övats

Genom projektet har [länets resurspool VG Stab](#) förstärkts med ett tiotal rutinerade kommunikationsstrategier. Dessa kan gå in och stödja en krisledningsstab om aktörens egna resurser inte räcker till. Den 8-9 november 2016 utbildades de för sitt uppdrag. Utbildningen fokuserade på stabsmethodik i teori och praktik. Inbjudna gästföreläsare bidrog med råd och erfarenheter kring vad uppdraget att stödja en främmande stab kan innebära i praktiken. [Läs mer om utbildningsdagarna.](#)

Lisa Kilestad, som bland annat har en bakgrund som kommunikatör, delade med sig av sina erfarenheter av hur det var att gå in och stödja staben under skogsbranden i Västmanland 2014.

Under våren deltog fem kommunikationsstrategier från VG Stab i övning RIS, en regional samverkansövning under ledning av Länsstyrelsen i Värmlands län. Vid övningen, som gick av stapeln den 26 april, förstärkte de krisledningsstaberna hos Melleruds, Bengtsfors och Åmåls kommuner. Övningen gav värdefulla erfarenheter som bland annat kommer att bidra till kompletteringar och justeringar av de checklistor och rutiner som finns för VG Stab.

Delregionala träffar på temat kriskommunikationssamverkan

Under våren träffade vi kommunikatörer vid länets kommuner, Västra Götalandsregionen och samverkande myndigheter vid fyra delregionala träffar: 7 februari i Fyrbodals kommun, 8 mars i Skaraborg, 16 mars i Göteborgsregionen och 23 mars i Sjuhäradsregionen. Syftet var att presentera resultat och aktiviteter inom projektet, fånga upp vad som händer i länet och stärka samverkan i kriskommunikationsarbetet. Vid träffarna fördjupade vi oss i begreppen kommunikativ lägesbild och gemensamma budskap, bland annat genom en diskussionsövning. Vid träffarna medverkade också externa föreläsare. [Här kan du läsa mer om de delregionala träffarna.](#)

Kommunikatörer i Skaraborg vid en av vårens fyra delregionala träffar med tema kriskommunikationssamverkan i länet.

Regional kriskommunikationsutbildning

Under våren har Länsstyrelsen och länets krisinformationsråd börjat skissa på ett regionalt utbildningskoncept inom kriskommunikation. Vi tänker oss två utbildningsmoduler: en grundkurs i kriskommunikation, med avstamp i MSB:s grundutbildning, och en fördjupningskurs som vänder sig till rutinerade kommunikationschefer/-strateger.

Fokus i projektarbetet under hösten 2017 och våren 2018

- Planera och genomföra regional kriskommunikationsutbildning.
- Delta i planering och genomförande av kvartalsövningar med syfte att fortsätta öva länets rutiner för kriskommunikationssamverkan.
- Bidra till att stärka kontakterna mellan offentliga aktörer och andra relevanta aktörer i länet i frågor som rör kriskommunikationssamverkan.
- Sammanställa råd/checklista för extern kommunikation i lägen där ordinarie kanaler inte fungerar som vanligt, till exempel vid långvarigt elavbrott.
- Uppdatera inriktnings- och rutindokumentet, med avstamp i de lärdomar och erfarenheter som gjorts under projektperioden 2015-2018. Dokumentet blir en del av det aktörsgemensamma ramverket för regional samverkan och ledning som håller på att tas fram.

Kontaktperson

Kommunikationschef Annika Braide, 010-224 45 43, annika.braide@lansstyrelsen.se, och kommunikationsstrateg Maria Göranson, 010-224 45 42, maria.goranson@lansstyrelsen.se

Utvecklad förmåga till flexibel ledning, informationsdelning och samlad lägesbild

Om projektet

För att en effektiv samordning och gemensam hantering vid en samhällsstörning är informationsdelning och lägesbild viktiga pusselbitar. Lägesbilder behövs för att skapa en aktörsövergripande helhetssyn och för att göra strukturerade analyser. Arbetet innebär att aktörer, enskilt eller gemensamt, systematiskt följer, beskriver och analyserar händelseutvecklingen. Syftet är att underlätta bedömningen av händelsen och dess konsekvenser för att kunna fatta välgrundade beslut och vidta lämpliga åtgärder.

Särskilt viktiga aspekter av den information som delas om händelsen sammanställs i lägesbilden. Ett effektivt och genomtänkt arbetssätt för informationsdelning är därför en förutsättning för att kunna skapa en bra lägesbild

Projektet ska utveckla de regionala aktörernas förmåga att dela information med hjälp av olika tekniska system, till exempel Rakel och WIS, samt via samverkanskonferenser på telefon. Målet är att länets aktörer ska kunna använda Rakel och WIS och att det finns en gemensam inriktning och rutiner för hur vi delar information och sammanställer och upprätthåller en samlad lägesbild, inför och vid en samhällsstörning på regional nivå.

Ursprungstanken var att projektet också skulle skapa förutsättningar för flexibel ledning det vill säga att flytta samhällsviktig ledningsförmåga mellan aktörer. På grund av det förändrade säkerhetspolitiska läget har denna del tagits bort från projektet och kommer istället att hanteras inom ramen för civilt försvar.

Resultat och aktiviteter hösten 2016-våren 2017

Sambandstest i radiokommunikationssystemet Rakel är ett återkommande inslag under kvartalsövningarna.

De kvartalsvisa regionala samverkansövningarna har genomförts enligt plan. Omfattningen, och till viss del även svårigheten, när det gäller informationsdelning och lägesbild har stegrats successivt. Ungefär 60 aktörer har deltagit vid samtliga tillfällen och har genomfört moment inom informationsdelning och lägesbild med de tekniska system som har övats. [Läs mer om kvartalsövningarna.](#)

En mindre övning med kompletterande föreläsningar i informationsdelning och lägesbild genomfördes med en delregion under hösten 2016. Samtliga kommuner i delregionen och vissa utvalda regionala aktörer var representerade.

Under hösten 2016 genomfördes två utbildningar i Rakel och tre i WIS. Under våren 2017 planerar vi att genomföra två utbildningar i Rakel och två i WIS.

Under perioden har också flertalet kommuner och räddningstjänstförbund ansökt om stöd till förstärkt teknisk ledningsförmåga hos MSB via Länsstyrelsen.

Strukturen för den samlade regionala lägesbilden har utvecklats och förändrats under perioden.

Fokus i projektarbetet under hösten 2017 och våren 2018

Under hösten 2017 och våren 2018 genomförs workshops i samtliga delregioner, där informationsdelning och lägesbild ingår som moment. Vi kommer också att ta fram regionala samverkansrutiner för informationsdelning och lägesbild. Dessa blir en del av det aktörsgemensamma ramverket för samverkan och ledning vid samhällsstörningar.

Kvartalsövningarna och utbildningarna i Rakel och WIS är planerade att genomföras även under denna period.

Kontaktperson

Projektledare Christofer Thorén, 010-224 46 29, christofer.thoren@lansstyrelsen.se

Processtöd för framtidens risk- och sårbarhetsanalyser

Om projektet

Vart fjärde år ska kommunerna genomföra en risk- och sårbarhetsanalys (RSA) som omfattar kommunens geografiska områdesansvar. Syftet är att ringa in vilka områden som ska vara i fokus i arbetet med att minska samhällets sårbarhet och bygga en beredskap för olika typer av händelser. Vi har sett att de risker som lyfts i RSA:n sällan leder till att åtgärder vidtas för att stärka skyddet. Vi ser att det finns ett behov att ta fram underlag till beslutsfattare så att de kan fatta riskmedvetna beslut.

Kommunerna i Västra Götaland behöver stöd för att kunna dra nytta av resultaten av sina risk- och sårbarhetsanalyser (RSA) i den egna organisationen. Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) har sedan 2015 arbetat med att utveckla ett processtöd som ska förbättra och underlätta det arbetet. Ett viktigt motiv till satsningen är att kommunerna i framtiden kommer att utsättas för större påfrestningar till följd av klimatförändringar, vilket ställer höga krav på en fungerande RSA-process.

Resultat och aktiviteter hösten 2016-våren 2017

Det senaste årets arbete har tagit avstamp i den förstudie¹ som projektet publicerade våren 2016. I förstudien identifierades ett antal utmaningar för kommunal RSA. Både identifieringen och den fortsatta analysen och bearbetningen har skett i nära samverkan med projektets fokuskommuner i Västra Götalands län.

Sammankomster (webbinarier, mejlkontakt och fysiska möten) har även hållits med andra intressenter, däribland MSB, NKK² och LUCRAM³. Syftet har varit att stämma av delresultat med viktiga aktörer utanför länet, men också att marknadsföra projektet och sprida kunskap. RSA är i allra högsta grad en nationell angelägenhet och många kommer att kunna dra nytta av att det finns en samstämmighet kring utvecklingsarbetet.

FOI har redovisat tre memon som främst ska ses som avrapportering till Länsstyrelsen, men som också ger en inriktning för det fortsatta arbetet inom projektet. Innehållet i dessa memon är:

- Förslag till lösningar av de identifierade utmaningarna, idéer om hur lösningarna kan implementeras samt inriktning för det fortsatta arbetet.
- En omarbetad version av den processmodell för kommunal RSA som presenterades som en del av förstudien.
- En analys av kopplingen mellan klimatanpassning och risk- och sårbarhetsanalyser på kommunal nivå.

Genom att förtydliga de identifierade utmaningarna tillsammans med fokuskommunerna och Länsstyrelsen har vi konkretiserat vilka svårigheter som ligger bakom dem. Svårigheterna har sedan detaljerats och prioriterats utifrån aspekter som svårighetsgrad och grad av relevans. Därefter har vi formulerat förslag på lösningar.

¹ *Utmaningar för den kommunala risk- och sårbarhetsanalysen*. Totalförsvarets forskningsinstitut. FOI-R-4245-SE, 2016.

² Nätverk, kommunal krisberedskap (under ledning av SKL, Sveriges kommuner och landsting).

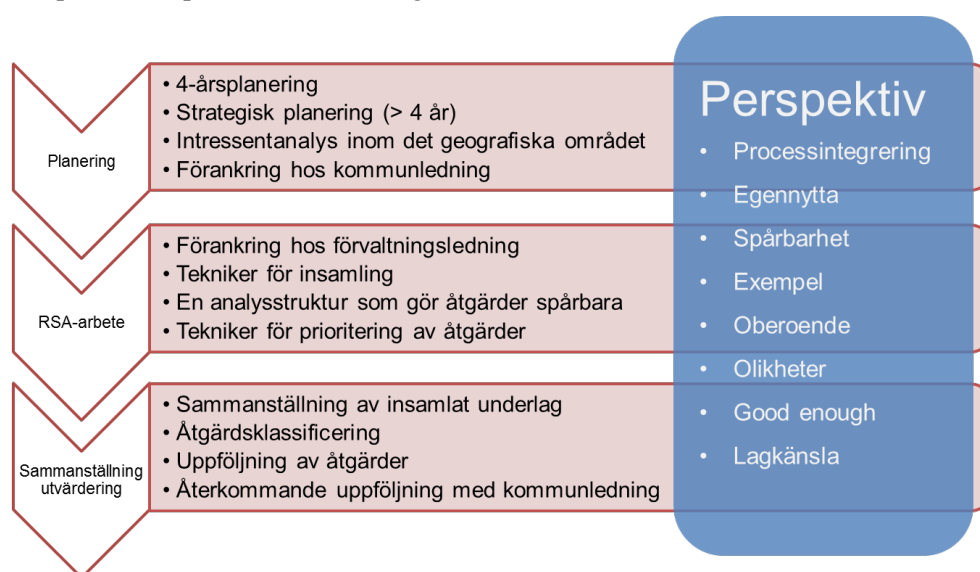
³ Lunds universitets centrum för riskanalys och riskhantering.

För varje förslag har vi gjort en bedömning av framkomlighet och fortsatt arbete utifrån bland annat komplexitet, nytta och nuvarande kunskapsläge. Viktiga aspekter som inte kunnat kategoriseras som svårigheter eller lösningar har vi istället definierat som *perspektiv* som ska genomsyra utvecklingen av lösningarna i stort. Projektgruppen deltog under våren 2017 vid flera nationella sammankomster för att värdera lösningsförslagen och verktygen vartefter de växer fram. Med utgångspunkt i vad som är mest värdefullt i kommunernas arbete med RSA kan vi, om vi ser behov, göra justeringar i fråga om vägval.

Ett sådant vägval är att kommunerna inte ser något uttalat behov av ytterligare IT-stöd för planering, informationsdelning eller åtgärdshantering. Antingen är det inte tillräckligt tydligt vilken funktionalitet som behövs i ett skraddarsytt IT-stöd, eller så är behovet sådant att det kan stödjas av mer allmängiltiga planerings- eller processhanteringssystem. I det avseendet är det istället viktigt att peka på vilka befintliga system som kan användas och till vad.

Detta betyder att de aktiviteter som avser kravställning på ett IT-stöd har tonats ner. Dock kommer vi att skicka ut en enkät för att komplettera den kartläggning av befintliga stöd som gjordes under förstudien.⁴

Målbilden efter Q1 2017 är en handbok i tre moduler med ett antal fokusområden som framgår av figuren nedan. Dessa fokusområden är vidareutvecklingar av de arbetspaket som presenteras i lösningsmemot.

Lösningarna kommer att implementeras genom goda exempel, konkreta tips, mallar, checklistor och grafik. De perspektiv som presenteras i figuren är sådana som ska genomsyra resultatet som helhet.

⁴ Inventeringen presenteras i Albinsson, P-A, Bengtsson, J. (2016) Inventering av stöd för kommunalt RSA-arbete, FOI MEMO 5669.

Fokus i projektarbetet under hösten 2017 och våren 2018

Under hösten 2017 kommer lösningsförslagen att omsättas till enklare prototyper som stegvis förädlas i samarbete med kommunrepresentanter och andra intressenter. Insikter och kunskap som byggs upp under vägen dokumenteras och sammanställs i syfte att bygga det ramverk som är en integrerad del av processtödet, och som ska ge förutsättningar för RSA-arbetet och stöd i användningen av verktygen.

Under 2018 införlivas de mest lovande prototyperna tillsammans med ramverket i ett processtöd som testas och utvärderas i workshops. Tanken är att vi ska kunna göra testerna i delar av det ordinarie RSA-arbetet under året. Processtödet levereras i form av en FOI-rapport där även uppslag till fortsatta arbeten presenteras.

Projektet kommer aktivt att medverka till att projektets resultat fortlöpande tas upp vid konferenser och seminarier anordnade av MSB och länsstyrelserna samt inom de samarbeten som inletts med KTH via forskningsprogrammet *Robusta beslut för att hantera klimatrisker i Sverige*, och LUCRAM. Vi kommer också aktivt att medverka till att områden som faller utanför projektets ramar eller som av olika skäl nedprioriteras kan tas om hand av andra aktörer och eventuellt införlivas i stödet i ett senare skede.

Kontaktperson

Projektledare Andréa Harbeck, 010-224 45 12, andrea.harbeck@lansstyrelsen.se

Regional utbildnings- och övningsinriktning

Om projektet

Det genomförs många övningar i länet och initiativ till övningar kommer från flera olika aktörer. Därför kommer vi i det här projektet att ta fram och införliva en utbildnings- och övningsinriktning för Västra Götalands län.

Utbildnings- och övningsinriktningen beskriver vilka fokusområden vi som län ska öva och prioritera den närmaste mandatperioden. Målet är att inriktningen ska fungera som ett stöd och planeringsunderlag för länets aktörer. En översyn av inriktningen görs varje år för eventuell komplettering eller revidering. Inriktningen kommer att förlängas ett år i taget.

Projektet ska även ta fram en utbildnings- och övningsplan. Planen är tänkt att vara en öppen kalender som ska vara synlig för hela länet. Det övergripande målet är att främja deltagande i samverkansövningar och att helhetsbilden av övningsverksamheten blir tydlig och konkret.

Länets inriktning och plan ska ta hänsyn till kraven i [MSB:s övningsinriktning](#) och i [kommunöverenskommelsen](#). Vi ska även tillgodose behovet av samverkan med grannlandet Norge och med angränsande län, däribland kärnkraftslänet Halland.

Resultat och aktiviteter hösten 2016-våren 2017

Uppdatering av utbildnings- och övningsinriktningen

MSB har publicerat en uppdaterad version av den nationella övningsinriktningen. Utifrån denna har vi uppdaterat Västra Götalands utbildnings- och övningsinriktning.

Vi har också tagit fram en utbildnings- och övningsplan som är tillgänglig för alla berörda aktörer i verktyget WIS.

I slutet av våren 2017 träffar vi alla delregioner för att diskutera aktuella krisberedskapsfrågor. Under dessa möten kommer vi bland annat att presentera utbildnings- och övningsinriktningen.

Fokus i projektarbetet under hösten 2017 och våren 2018

Fortsatt implementering av utbildnings- och övningsplanen i länet.

Kontaktperson

Projektledare Fredrik Herrlin, 010-224 53 96, fredrik.herrlin@lansstyrelsen.se

CBRNE, hantering och samverkan kring farliga ämnen

Om projektet

CBRNE är den engelska förkortningen för kemiska, biologiska, radiologiska, nukleära och explosiva ämnen. Det projekt Länsstyrelsen driver ska stärka samverkan och öka kunskapen vid räddningsinsatser i händelser som involverar farliga ämnen. Det sker genom gemensamma utbildningar och övningar för personal från kommunal räddningstjänst, polis och prehospital sjukvård.

Utbildningarna och övningarna sker på två nivåer. Den första nivån är den så kallade First Responder-utbildningen. Den vänder sig till personal som kommer först fram vid en insats. Den andra utbildningsnivån handlar om samverkan vid CBRNE-händelser. Den vänder sig till de ledningsnivåer som gemensamt drar igång ledningsarbete vid en insats. Utbildningsdagen genomförs i form av en samverkansövning som bygger på scenarioträning.

Sedan ett par år tillbaka finns ett forum för samverkan för högre ledningsnivåer, kallat Operativt ledningsforum. Syftet med forumet är att utveckla och stärka samarbetet mellan de operativa cheferna inom ambulanssjukvården för Sahlgrenska Universitetssjukhuset, Räddningstjänsten Storgöteborg och Polisområde Storgöteborg (Mölnådal, Göteborg, Partille, Härryda). Detta gör vi genom att ordna gemensamma möten och aktiviteter.

Förutom att utveckla den gemensamma förmågan att hantera CBRNE-händelser bidrar utbildningarna och övningarna också till att förbättra det gemensamma agerandet vid alla typer av insatser, till exempel trafikolyckor och bränder.

Att det finns instruktörer och deltagare från samtliga aktörer är en förutsättning för att kunna genomföra och planera dessa övningar och utbildningar. Något som i sin tur kräver att aktörerna prioriterar denna verksamhet. Projektet ersätter arbetstid för instruktörer och övriga utbildningskostnader.

Resultat och aktiviteter hösten 2016-våren 2017

Under 2016 har vi lagt till temat terrorhändelser med explosiva ämnen i samtliga utbildningsmaterial.

Vi har tagit fram ett brev för att sprida information om projektet och vad det innebär till berörda parter. Målet är att underlätta tillgången till instruktörer och att stimulera deltagandet i de utbildningsaktiviteter som arrangeras i länet. Informationsbrevet skickas ut i början av juni 2017.

Utbildningen First Responder har genomförts vid tre tillfällen. Sammanlagt 249 personer har deltagit, varav 185 personer från polisen, 49 personer från räddningstjänsten och 15 personer från ambulanssjukvården.

Utbildningsnivå två – Samverkan vid CBRNE-händelser – har genomförts vid fyra tillfällen. Totalt 66 personer har deltagit i utbildningen och övats i uppstart av ledningsarbete. Fördelningen har varit 11 personer från polisen, 32 personer från räddningstjänsten och 23 personer från ambulanssjukvården.

Operativt ledningsforum har träffats vid två tillfällen. 55 personer har deltagit, varav 15 personer från polisen, 21 personer från räddningstjänsten och 19 personer

från ambulanssjukvården. Vid träffarna har vi bland annat genomfört en diskussionsövning (tabletopövning) enligt metoden 3NS. Vi har gått igenom inträffade händelser som bombhot vid Landvetter flygplats, brand i gasbuss och skolattacken i Trollhättan.

Nio instruktörer, varav sex från polisen och tre från ambulanssjukvården, har utbildats vid Katastrofmedicinskt centrum i Linköping för att kunna hålla i utbildningarna för projektets räkning.

Sammantaget har projektet utbildad och samövat 379 personer i länet.

Fokus i projektarbetet under hösten 2017 och våren 2018

Vi för samtal med berörda aktörer för att under 2018 kunna genomföra First Responder-utbildningen på fler ställen i länet än Storgöteborgsregionen. Målet är att ytterligare två delregioner ska få möjlighet att genomföra utbildningen.

Vi kommer att följa upp informationsinsatsen som görs i juni 2017, för att säkerställa att vi har tillgång till instruktörer, främst från polisen.

Utbildningarna inom Skaraborgsregionen har legat nere under slutet av 2016 och början av 2017 på grund av personalförändringar. Vi arbetar efter planen att komma igång med utbildningsdelen Samverkan vid CBRNE-händelser under hösten 2017 eller början våren 2018.

I november 2017 genomför vi First Responder-utbildningen, två utbildningstillfällen för Samverkan vid CBRNE-händelser och ett operativt ledningsforum.

Kontaktperson

Projektledare Charlotte Hagstrand, 010-224 53 94, charlotte.hagstrand@lansstyrelsen.se

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN